

Sygn. akt AUz 52/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2013r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Barbara Mazur

Sędziowie: SSA Bożena Grubba

SO del. Alicja Podlewska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2013r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy C. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o rentę rodzinną

na skutek zażalenia C. Z.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 lutego 2013r., sygn. akt VIII U 903/11

w przedmiocie odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji

postanawia:

odrzucić zażalenie.

Sygn. akt III AUz 52/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie C. Z. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. o prawo do renty rodzinnej, sygn. VIII U 903/11, odrzucił wniosek o przywrócenie terminu do złożenia apelacji (pkt 1) oraz odrzucił apelację (pkt 2) – złożone przez R. Z. legitymującą się pełnomocnictwem udzielonym przez skarżącą.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, iż wyrokiem z dnia 20 grudnia 2011 r. Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonej C. Z. od decyzji organu rentowego odmawiającej jej prawa do renty rodzinnej. W dniu 19 stycznia 2012r. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi ubezpieczonej R. Z.. Termin do wniesienia apelacji upływał w dniu 1 lutego 2012 r. Pełnomocnik ubezpieczonej R. Z. w dniu 30 stycznia 2012 r. wysłała apelację od wyroku przesyłką pocztową z Wielkiej Brytanii. Przesyłka wpłynęła do polskiego operatora pocztowego w dniu 6 lutego 2012 r., a w dniu następnym wpłynęła do Sądu. Postanowieniem z dnia 23 marca 2012 r. Sąd odrzucił apelację jako wniesioną po terminie. Odpis postanowienia został przesłany pełnomocnikowi ubezpieczonej R. Z. na podany adres korespondencyjny w R.. Przesyłka była awizowana dwukrotnie w dniu 30 marca 2012 r. i w dniu 10 kwietnia 2012 r. Pismem z dnia 14 maja 2012 r. (nadany w Wielkiej Brytanii) pełnomocnik ubezpieczonej wystąpiła z wnioskiem o doręczenie postanowienia na adres zamieszkania w S. i jednocześnie wskazała, że drogą telefoniczną uzyskała informację z Sądu o wydaniu postanowienia o odrzuceniu apelacji z uwagi na uchybienie terminowi. Jednocześnie

wskazała, że po otrzymaniu postanowienia rozważy zasadność złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji. W piśmie tym pełnomocnik ubezpieczonej podała, że jej adres korespondencyjny nadal znajduje się w R., na który wcześniej zostało jej w sposób zastępczy doręczone postanowienie o odrzuceniu apelacji.

Sąd Okręgowy wskazał, iż wniosek skarżącej z dnia 19 czerwca 2012 o przywrócenie jej terminu do wniesienia apelacji został złożony po upływie tygodniowego terminu z art. 169 § 1 k.p.c. Po analizie dokumentacji medycznej przedłożonej przez pełnomocnika ubezpieczonej i rozważaniu podanych przez nią okoliczności uzasadniających wniosek stwierdził, że wprawdzie za uprawdopodobnione można uznać, iż w czasie, gdy doręczana była przesyłka zawierająca odpis postanowienia o odrzuceniu apelacji przebywała ona za granicą i nie mogła odebrać przesyłki, to jednakże nie można przyjąć za uprawdopodobniony fakt, że o odrzuceniu apelacji pełnomocnik dowiedziała się dopiero w dniu 14 czerwca 2012 r., kiedy to Sąd ponownie jedynie w celach informacyjnych dokonał doręczenia postanowienia. W związku z tym, że pełnomocnik nie informowała Sądu o zmianie adresu, odpis postanowienia o odrzuceniu apelacji został jej skutecznie doręczony w dniu 17 kwietnia 2012 r. Nadto, w aktach sprawy znajduje się pismo R. Z. z 14 maja 2012 r., w którym wskazała ona, że telefonicznie uzyskała z Sądu informację o odrzuceniu apelacji z powodu przekroczenia terminu. Pełnomocnik wniosła o ponowne doręczenie postanowienia i zastrzegła, że po zapoznaniu się z jego treścią rozważy zasadność złożenia wniosku o przywrócenie terminu. Zdaniem Sądu I instancji, dniem, w którym pełnomocnik dowiedziała się o odrzuceniu apelacji jest właśnie dzień 14 maja 2012 r. Późniejsze dodatkowe przesłanie odpisu postanowienia na adres w S. miało zaś jedynie charakter informacyjny. Pełnomocnik ubezpieczonej R. Z., aby dochować tygodniowego terminu na złożenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji winna była zatem złożyć go w Sądzie i jednocześnie dokonać złożenia apelacji najpóźniej dnia 21 maja 2012 r. W ocenie Sądu Okręgowego, przyczyna uchybienia terminu, wbrew twierdzeniom pełnomocnika wnioskodawczynie, obiektywnie ustala w dniu, kiedy dowiedziała się ona o odrzuceniu apelacji, a nie w dniu, gdy postanowienie na jej wniosek zostało ponownie przesłane przez Sąd w czerwcu 2012 r.

Sąd I instancji wskazał, iż w przepisach art. 168 § 1 k.p.c. i art. 169 k.p.c. przywrócenie terminu obwarowane zostało nie tylko wymogami o charakterze merytorycznym, ale także warunkami formalnymi, a w tym - wymogiem zachowania tygodniowego terminu liczonego od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu. Ta ostatnia kwestia jako dotycząca dopuszczalności wniosku o przywrócenie terminu podlega rozważeniu w pierwszej kolejności, zaś jej rozstrzygnięcie na niekorzyść strony ubiegającej się o przywrócenie terminu czyni zbędnym ustosunkowanie się do okoliczności mających świadczyć o merytorycznej zasadności tego wniosku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w pkt 1 na podstawie art. 171 k.p.c. odrzucił wniosek o przywrócenie terminu jako spóźniony.

Sąd Okręgowy zważył, iż wobec nieprzywrócenia terminu do złożenia apelacji, podlegała ona odrzuceniu jako wniesiona po terminie. Zgodnie bowiem z art. 369 § 1 k.p.c. termin do wniesienia apelacji jest dwutygodniowy i liczy się go od daty doręczenia wyroku z uzasadnieniem, które w niniejszej sprawie miało miejsce w dniu 19 stycznia 2012 r. Zatem na mocy art. 370 k.p.c. apelację jako wniesioną po upływie ustawowego terminu do jej wniesienia Sąd Okręgowy odrzucił (pkt 2).

R. Z. z powołaniem na złożone do sprawy pełnomocnictwo, wniosła zażalenie na postanowienie Sadu w przedmiocie odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Zarzuciła błędną ocenę zawartego w aktach materiału dowodowego oraz brak obiektywizmu Sądu I instancji. Wniosła o zmianę postanowienia „przez zamieszczenie w nim treści przywracającej C. Z. terminu do wniesienia apelacji”.

W uzasadnieniu zażalenia R. Z. podniosła, że Sąd Okręgowy błędnie przyjął, że początek biegu terminu do złożenia wniosku rozpoczął się w dniu uzyskania telefonicznej informacji z Sądu o odrzuceniu apelacji, tj. w dniu 14 maja 2012. W jej ocenie jako datę początkową biegu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji należy przyjąć 14 czerwca 2012 r., bowiem w tym dniu doręczono jej odpis postanowienia Sądu z 23 marca 2012 r.

Podnosząc zarzut braku obiektywizmu Sądu, pełnomocnik wnioskodawczynie wskazała, że w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 lutego 2013 r. zawarta jest sugestia, że winę za 5-dniowe opóźnienie w doręczeniu Sądowi

pisma procesowego ponosi sam pełnomocnik oraz że w procesie przekazywania korespondencji z terytorium Wielkiej Brytanii do Polski brali udział wyłącznie publiczni operatorzy usług pocztowych, Poczta Brytyjska i Poczta Polska. Sąd z pełnym rozeznaniem pomija udział niepublicznego operatora usług pocztowych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie należało odrzucić.

Stosownie do art. 397 § 2 kpc w związku z art. 370 kpc, Sąd ma obowiązek odrzucić zażalenie jeżeli jest ono niedopuszczalne.

Zażalenie jest niedopuszczalne jeżeli zostało wniesione przez podmiot nieuprawniony – np. przez osobę, która nie może być pełnomocnikiem strony. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Zażalenie wniosła R. Z. powołując się na pełnomocnictwo udzielone jej przez C. Z.. Stosownie do treści pełnomocnictwa z dnia 23 listopada 2011r., w dniu tym C. Z. upoważniła R. Z. do zarządzania i administrowania jej majątkiem i w tym zakresie do reprezentowania m.in. przed wszystkimi sądami (k. 37 a.s.). Z pełnomocnictwa udzielonego w dniu 10 października 2011r. wynika natomiast, że R. Z. jest synową C. Z..

Stosownie do przepisu art 87 § 1 kpc, pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny, a w sprawach własności pracowniczej także rzecznik patentowy, a ponadto osoba sprawująca zarząd majątkiem lub interesami strony oraz osoba pozostająca ze stroną w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia, współuczestnik sporu, jak również rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia. W myśl art. 465 § 1 kpc, pełnomocnikiem ubezpieczonego może być również przedstawiciel związku zawodowego lub inspektor pracy albo pracownik zakładu pracy, w którym mocodawca jest zatrudniony, a także przedstawiciel organizacji zrzeszającej emerytów i rencistów.

Jak wynika z powyższych przepisów synowa nie jest uprawniona do reprezentowania teściowej w postępowaniu sądowym. Natomiast osoba sprawująca zarząd majątkiem strony może być pełnomocnikiem procesowym jedynie w sprawach, które wchodzi w zakres zarządu tym majątkiem (por. orzeczenie SN z dnia 30 sierpnia 1971r. III CRN 118/71 Informacja Prawnicza 8/1971r. poz. 11). Przedmiotem sporu w konkretnej sprawie jest prawo C. Z. do renty rodzinnej po mężu, czyli o prawo pochodne do jego uprawnień do świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Oczywistym jest zatem, iż przedmiot sporu nie mógł wchodzić w zakres udzielonego pełnomocnictwa – nie jest to bowiem sprawa wchodząca w zakres majątku C. Z..

Dodać przy tym należy, iż zarząd uprawniający do występowania w charakterze pełnomocnika musi mieć cechę trwałości (nie może być to zatem zarząd doraźny czy jednorazowy), a jednocześnie nie może być to zarząd ograniczony tylko do zastępowania mocodawcy przed sądem w jego sprawach. Tymczasem zarząd majątkiem i pełnomocnictwo powierzone zostały R. Z. jednocześnie w dniu 23 listopada 2011r. wobec stwierdzenia przez Sąd I instancji, że R. Z. nie może – jako synowa – reprezentować wnioskodawczyni w konkretnym postępowaniu (vide – zarządzenie k. 34 a.s.). Nasuwa to wniosek, iż upoważnienie do zarządu majątkiem zostało udzielone wyłącznie na potrzeby „wyposażenia” R. Z. w uprawnienie do reprezentowania C. Z. w konkretnym postępowaniu.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 08 lipca 2008r. III CZP 154/07 (OSNC 12/2008r. poz. 133), „przepis art. 87 kpc ma charakter bezwzględnie obowiązujący i nie może być obchodzony ani przez sąd, ani przez strony, a do tego prowadziłoby akceptowanie udziału w postępowaniu osób ustawowo nieupoważnionych do występowania w charakterze pełnomocnika procesowego. Dopuszczenie zatwierdzania czynności dokonanych przez osobę niemogącą być pełnomocnikiem umożliwiłoby niezgodne z interesem wymiaru sprawiedliwości „legalizowanie” udziału w postępowaniu cywilnym osób spoza ustawowego kręgu. (..).

Wyczerpujące wyliczenie w kodeksie postępowania cywilnego, kto może być pełnomocnikiem procesowym, oznacza, że żadna inna osoba nie może być skutecznie ustanowiona pełnomocnikiem procesowym. (..) Należyte umocowanie pełnomocnika procesowego jest zatem umocowaniem udzielonym zgodnie z przepisami kodeksu postępowania

cywilnego o pełnomocnikach procesowych, w tym - z przepisami określającymi krąg podmiotów uprawnionych do występowania w takim charakterze. Nienależyte umocowanie pełnomocnika zachodzi zarówno wtedy, gdy jako pełnomocnik działa osoba nielegitymująca się pełnomocnictwem, jak i wtedy, gdy działa osoba, której strona udzieliła wprawdzie pełnomocnictwa, lecz z przyczyn prawnych nie może ona być pełnomocnikiem, gdyż nie należy do kręgu osób mogących w danej sprawie być pełnomocnikiem procesowym.”

Reasumując R. Z. nie miała, w świetle powołanych przepisów, należytego umocowania do wniesienia zażalenia w imieniu C. Z., gdyż nie należy do kręgu osób uprawnionych do występowania w takim charakterze w konkretnej sprawie. Z tej przyczyny zatwierdzenie przez wnioskodawczynię podjętych przez R. Z. czynności nie byłoby dopuszczalne (zob. uchwała SN op.cit). Wobec powyższego zaskarżone zażalenie należało odrzucić na podstawie art. 370 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc.

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy, iż zakresem zaskarżenia objęte zostało jedynie rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1 postanowienia czyli w przedmiocie odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Wynika to jednoznacznie z treści zarzutów i uzasadnienia zażalenia.

Rozstrzygnięcia sądu I instancji podlegające zaskarżeniu w drodze zażalenia do sądu II instancji wymienione zostały enumeratywnie w art. 394 § 1 k.p.c. Jest to katalog zamknięty, co oznacza, że dopuszczalne jest zaskarżenie tylko orzeczeń wymienionych w tym przepisie. Postanowienie w przedmiocie przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej nie zostało wymienione w art. 394 § 1 k.p.c., a zatem nie jest dopuszczalne, co oznacza iż Sąd ma obowiązek je odrzucić.

Postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie. Nie jest to bowiem postanowienie stanowiące kolejny etap postępowania zasadniczego, czyli merytorycznie rozstrzygającego sprawę, ale dotyczy jedynie kwestii incydentalnej. Postępowanie w jego przedmiocie, zgodnie z dyspozycją art. 168 § 1 k.p.c. polega na zbadaniu, czy zaniechanie dokonania czynności procesowej w przepisany terminie było spowodowane okolicznościami niezawinionymi przez stronę. Dopiero zatem w razie pozytywnego rozstrzygnięcia przez sąd w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu dopuszczalne jest merytoryczne rozstrzygnięcie meritum żądania strony, w tym - jak w przypadku niniejszej sprawy – apelacji. Zgodnie z art. 169 § 3 k.p.c., równocześnie z wnioskiem o przywrócenie terminu strona powinna dokonać czynności procesowej. Oddalenie bądź odrzucenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia środka zaskarżenia pociągać za sobą musi zatem następcze odrzucenie tego środka. Oznacza to więc, że postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie jest postanowienie o odrzuceniu apelacji, a nie postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu. (zob. uchwała 7 sędziów SN z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, Lex nr 40096; postanowienia SN: z dnia 27 września 2000 r., V CKN 1074/00, Lex nr 53211, z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 367/99, Lex nr 38557, z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 431/99, Lex nr 527161). Zatem rów

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.